

Projekt

Regulamin Sądów Łowieckich i Rzeczników Dyscyplinarnych w Polskim Związku Łowieckim

Rozdział I Zasady ogólne

§ 1

Regulamin reguluje szczegółowe zasady funkcjonowania sądów łowieckich oraz rzeczników dyscyplinarnych Polskiego Związku Łowieckiego (zwanego dalej „Zrzeszeniem”), a także szczegółowe zasady postępowania przed tymi organami.

§ 2

Nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy:

- 1) czyn nie nosi znamion przewinienia łowieckiego;
- 2) sprawca w chwili popełnienia czynu nie był członkiem Zrzeszenia;
- 3) sprawca zmarł;
- 4) nastąpiło przedawnienie;
- 5) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie ukończone lub wcześniej wszczęte toczy się;
- 6) sąd lub rzecznik dyscyplinarny uznają, że sankcje porządkowe, które mogą być zastosowane przez organy Zrzeszenia lub koła łowieckiego, byłyby adekwatne do popełnionego przewinienia i stopnia winy.

§ 3

Zastosowanie przez zarząd koła łowieckiego sankcji porządkowych przewidzianych statutem Zrzeszenia, a w przypadku członków niestowarzyszonych w kołach łowieckich, zastosowanie ich przez zarząd okręgowy nie stanowi przeszkody do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego o ten sam czyn przez rzecznika dyscyplinarnego i sąd łowiecki.

§ 4

1. Obwiniony nie ma obowiązku dowodzenia swej niewinności ani obowiązku dostarczenia dowodów na swoją niekorzyść.
2. Obwiniony ma prawo składać wyjaśnienia, może jednak bez podania powodów odmówić ich składania lub odmówić odpowiedzi na poszczególne pytania.
3. Obwiniony ma prawo korzystać z jednego obrońcy.
4. Obrońcą może być osoba posiadająca wykształcenie prawnicze lub członek Zrzeszenia.

5. Obrońcami nie mogą być członkowie Naczelnej Rady Łowieckiej, Zarządu Głównego, Kapituły Odznaczeń Łowieckich, zarządów okręgowych, sędziowie sądów łowieckich i rzecznicy dyscyplinarni oraz pracownicy Zrzeszenia.
6. W trakcie wykonywania kary zawieszenia w prawach członka Zrzeszenia członek Zrzeszenia nie może być obrońcą, chyba że posiada wykształcenie prawnicze.
7. Obwiniony i jego obrońca mają prawo dostępu do akt sprawy oraz sporządzania ich fotokopii.

Rozdział II Właściwość i skład sądu

§ 5

1. Działalnością sądu kieruje jego prezes.
2. Podział obowiązków między zastępcami prezesa ustala prezes sądu.
3. Sędziowie składają przyrzeczenie o treści:
"Mając świadomość, że sędziowie sądów łowieckich są niezawisli, przyrzekam kierować się normami prawa i etyki łowieckiej oraz stać na ich straży".
4. Na rozprawach sędziowie i rzecznicy dyscyplinarni występują w togach.

§ 5a

1. Dokumentem potwierdzającym pełnienie funkcji sędziego Głównego Sądu Łowieckiego oraz posiadanie prawa wykonywania czynności należących do zakresu jego działania jest legitymacja sędziego Głównego Sądu Łowieckiego.
2. Wzór legitymacji sędziego Głównego Sądu Łowieckiego został określony w załączniku Nr 1 do Regulaminu.
3. Dokumentem potwierdzającym pełnienie funkcji sędziego okręgowego sądu łowieckiego oraz posiadanie prawa wykonywania czynności należących do zakresu jego działania jest legitymacja sędziego okręgowego sądu łowieckiego.
4. Wzór legitymacji sędziego okręgowego sądu łowieckiego został określony w załączniku Nr 2 do Regulaminu.
5. Legitymacje, o których mowa w ust. 1 i 3 wydaje Naczelna Rada Łowiecka po złożeniu przyrzeczenia przez sędziego sądu łowieckiego.
6. Legitymacja podlega zwrotowi niezwłocznie po zakończeniu pełnienia funkcji sędziego sądu łowieckiego.
7. Uprawniony do posiadania legitymacji ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić organ wydający o jej utracie lub zniszczeniu.
8. Ewidencję wydanych legitymacji prowadzi odpowiednio Zarząd Główny – w stosunku do legitymacji, o których mowa w ust. 1, i właściwy miejscowo zarząd okręgowy – w stosunku do legitymacji, o których mowa w ust. 3. W ewidencji ujmuje się imię i nazwisko sędziego sądu łowieckiego, kolejny numer, datę powołania i numer uchwały powołującej, datę wydania legitymacji i podpis uprawnionego, datę zwrotu i podpis uprawnionego.

§ 6

1. Właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest okręgowy sąd łowiecki, w którego okręgu działania popełniono przewinienie łowieckie.
2. W uzasadnionych przypadkach Główny Sąd Łowiecki na wniosek Prezesa Głównego Sądu Łowieckiego, Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego lub właściwego okręgowego sądu łowieckiego, może powierzyć sprawę do rozpoznania w pierwszej instancji innemu okręgowemu sądowi łowieckiemu.
3. Spory o właściwość rozstrzyga Główny Sąd Łowiecki.

§ 7

1. Sędzia podlega wyłączeniu, jeżeli sprawa dotyczy jednej z osób wymienionych w § 22 ust. 4 lub jest członkiem tego samego koła łowieckiego, co obwiniony lub pokrzywdzony.
2. Stronom przysługuje prawo złożenia wniosku o wyłączenie sędziego, jeżeli istnieją okoliczności mogące budzić uzasadnione wątpliwości, co do jego bezstronności. Wiedząc o istnieniu takich okoliczności, sędzia powinien sam zgłosić wniosek o wyłączenie się przed terminem rozprawy. W składzie orzekającym w kwestii wyłączenia nie może brać udziału sędzia, którego dotyczy wyłączenie.

§ 8

1. Organy Zrzeszenia obowiązane są udzielać pomocy sądom łowieckim i rzecznikom dyscyplinarnym. Sądy łowieckie i rzecznicy dyscyplinarni udzielają sobie pomocy prawnej.
2. Zarządy okręgowe i Zarząd Główny Zrzeszenia prowadzą sekretariaty właściwych sądów i rzeczników dyscyplinarnych. Zarządy te obowiązane są wyznaczyć protokolanta na rozprawy sądowe.
3. Sposób prowadzenia akt i repertoriów sądów i rzeczników dyscyplinarnych określają w porozumieniu ze sobą Prezes Głównego Sądu Łowieckiego i Główny Rzecznik Dyscyplinarny.
4. Prezes Głównego Sądu Łowieckiego może ustalić wzory dokumentów w postępowaniach przed sądami łowieckimi.
5. Główny Rzecznik Dyscyplinarny może ustalić wzory dokumentów w dochodzeniach prowadzonych przez rzeczników dyscyplinarnych.

Rozdział III Rzecznicy dyscyplinarni

§ 9

W zakresie wykonywania swoich funkcji rzecznik dyscyplinarny jest niezależny od innych organów Zrzeszenia.

§ 9a

1. Dokumentem potwierdzającym pełnienie funkcji Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego oraz posiadanie prawa wykonywania czynności należących do zakresu jego działania jest legitymacja Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego/ Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego.
2. Wzór legitymacji Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego/ Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego został określony w załączniku Nr 3 do Regulaminu.
3. Dokumentem potwierdzającym pełnienie funkcji okręgowego rzecznika dyscyplinarnego i zastępcy okręgowego rzecznika dyscyplinarnego oraz posiadanie prawa wykonywania czynności należących do zakresu jego działania jest legitymacja okręgowego rzecznika dyscyplinarnego/ zastępcy okręgowego rzecznika dyscyplinarnego.
4. Wzór legitymacji okręgowego rzecznika dyscyplinarnego/ zastępcy okręgowego rzecznika dyscyplinarnego został określony w załączniku Nr 4 do Regulaminu.
5. Legitymacja podlega zwrotowi niezwłocznie po zakończeniu pełnienia funkcji rzecznika dyscyplinarnego.
6. Uprawniony do posiadania legitymacji ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić organ wydający o jej utracie lub zniszczeniu.
7. Ewidencję wydanych legitymacji prowadzi odpowiednio Zarząd Główny – w stosunku do legitymacji, o których mowa w ust. 1, i właściwy miejscowo zarząd okręgowy – w stosunku do legitymacji, o których mowa w ust. 3. W ewidencji ujmuje się imię i nazwisko rzecznika dyscyplinarnego, kolejny numer, datę powołania i numer uchwały powołującej, datę wydania legitymacji i podpis uprawnionego, datę zwrotu i podpis uprawnionego.

§ 10

1. Do rozpoznania sprawy właściwy jest okręgowy rzecznik dyscyplinarny dla okręgu, w którym popełniono przewinienie łowieckie, z zastrzeżeniem ust. 2. Przepisy §6 ust. 1 dotyczące właściwości sądu stosuje się odpowiednio.
2. Główny Rzecznik Dyscyplinarny jest wyłącznie właściwy w sprawach:
 - 1) delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów, członków Naczelnej Rady Łowieckiej, Zarządu Głównego, Kapituły Odznaczeń Łowieckich;
 - 2) członków zarządów okręgowych;
 - 3) sędziów sądów łowieckich oraz rzeczników dyscyplinarnych.
3. Spory o właściwość pomiędzy rzecznikami dyscyplinarnymi rozstrzyga Główny Rzecznik Dyscyplinarny.

§ 11

1. Przepis § 7 ust. 1 dotyczący wyłączenia sędziego stosuje się odpowiednio do wyłączenia rzecznika dyscyplinarnego.
2. O wyłączeniu rzecznika dyscyplinarnego postanawia Główny Rzecznik Dyscyplinarny.

Rozdział IV Dochodzenia dyscyplinarne

§ 12

1. Przed wydaniem postanowienia o wszczęciu lub odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny może przeprowadzić czynności wyjaśniające.
2. W ramach czynności wyjaśniających rzecznik dyscyplinarny nie może przesłuchiwać świadków.
3. Czynności wyjaśniające należy przeprowadzić w terminie 6 miesięcy od uzyskania wiadomości o zdarzeniu, które może nosić znamiona przewinienia łowieckiego.

§ 13

1. Odpis postanowienia o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny doręcza:
 - 1) obwinionemu;
 - 2) zarządom kół, których członkiem jest obwiniony, bądź w przypadku członków niestowarzyszonych z kołem łowieckim, właściwemu zarządowi okręgowemu, do których zwraca się jednocześnie o wydanie o obwinionym opinii;
 - 3) właściwemu zarządowi okręgowemu Zrzeszenia,
2. O wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny pisemnie informuje zawiadamiającego o przewinieniu.
3. Jeżeli dane zebrane w toku dochodzenia dyscyplinarnego uzasadniają dostatecznie podejrzenie, że czyn popełniła określona osoba, wydaje się postanowienie o przedstawieniu zarzutu, ogłasza obwinionemu i przesłuchuje go w tym charakterze. Przesłuchanie można jednak rozpocząć od poinformowania obwinionego o treści zarzutu, bez konieczności wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutu.
4. Po wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego – przeciwko obwinionemu - rzecznik dyscyplinarny zwraca się do Głównego Sądu Łowieckiego o dostarczenie danych dotyczących karalności łowieckiej.
5. Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że przewinienie łowieckie może stanowić także przestępstwo lub wykroczenie ścigane z oskarżenia publicznego, rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie zawiadamia o tym właściwego prokuratora lub jednostkę policji. Zawiadomienie nie wstrzymuje biegu postępowania dyscyplinarnego.

§ 14

1. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do sporządzenia wniosku oskarżycielskiego, rzecznik dyscyplinarny sporządza wniosek oskarżycielski wraz z odpisem dla obwinionego, który wraz z aktami dochodzenia dyscyplinarnego składa do sądu łowieckiego.
2. We wniosku oskarżycielskim należy:
 - 1) wskazać sąd łowiecki właściwy do rozpoznania sprawy;
 - 2) wskazać dane obwinionego:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę i miejsce urodzenia,
 - c) adres zamieszkania,
 - d) datę wstąpienia do Zrzeszenia,
 - e) nazwy kół łowieckich, do których należy obwiniony,
 - f) pełnione funkcje w kołach łowieckich i organach Zrzeszenia,
 - g) posiadane oznaczenia łowieckie,
 - h) adres do korespondencji,
 - i) numer telefonu i adres poczty elektronicznej;
 - 3) wskazać dane rzecznika dyscyplinarnego;
 - 4) określić zarzucany obwinionemu czyn ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków;
 - 5) wskazać przepisy, pod które zarzucany czyn podpada;
 - 6) przytoczyć fakty i dowody, na których opiera się wniosek oskarżycielski;
 - 7) wskazać listę osób, co do których o wezwanie wnosi rzecznik dyscyplinarny;
 - 8) wskazać wykaz dowodów, o których przeprowadzenie wnosi rzecznik dyscyplinarny.
3. W przypadkach wyroków dotyczących spraw określonych w rozdziale 10 ustawy Prawo łowieckie rzecznik dyscyplinarny we wniosku powinien podać nazwę sądu, datę prawomocnego wyroku i przedstawić sądowi łowieckiemu jako dowód odpis wyroku.
4. W przypadkach dotyczących warunkowego umorzenia postępowania karnego wobec członka Zrzeszenia o przestępstwo z art. 52 lub 53 ustawy Prawo łowieckie do wniosku oskarżycielskiego powinien być dołączony odpis prawomocnego orzeczenia sądu.
5. W sytuacji, gdy obwiniony przyznał się do winy, a okoliczności popełnienia przewinienia łowieckiego nie budzą wątpliwości, rzecznik dyscyplinarny może - za zgodą obwinionego - dołączyć do wniosku oskarżycielskiego wniosek o ukaranie obwinionego za zarzucany mu czyn bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie mu określonej we wniosku kary uzgodnionej z obwinionym. Jeżeli zachodzą warunki do wystąpienia z tym wnioskiem, a w świetle zebranych dotąd dowodów wyjaśnienia obwinionego nie budzą wątpliwości, dalszych czynności dowodowych w dochodzeniu można nie przeprowadzać.

§ 15

1. Jeżeli okoliczności przytoczone w zawiadomieniu o przewinieniu łowieckim nie dają podstaw do wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego albo wystąpią przesłanki wskazane w §2 regulaminu - rzecznik dyscyplinarny odmawia wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego.
2. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne nie dostarczyło podstaw do złożenia wniosku oskarżycielskiego wydaje się postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego.
3. Stwierdzając występowanie istotnych nieprawidłowości w gospodarce łowieckiej, działalności koła lub jego zarządu sprzyjających popełnianiu przewinień łowieckich, rzecznik dyscyplinarny wskazuje je organom nadrzędnym w celu ich usunięcia. Organy, do których skierowano wystąpienie, mają obowiązek powiadomić rzecznika dyscyplinarnego w terminie 30 dni od jego otrzymania, o podjętych środkach.
4. W przypadku stwierdzenia w działalności koła nieprawidłowości szczególnej wagi rzecznik dyscyplinarny może wystąpić o zastosowanie wobec koła kar porządkowych przewidzianych w statucie Zrzeszenia.

§ 16

O odmowie wszczęcia lub umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia osoby i organa wymienione w § 13 ust. 1 i 2; stronom postępowania służy prawo złożenia odwołania do sądu łowieckiego właściwego dla rozpoznania sprawy w terminie 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia.

§ 17

1. Dochodzenie dyscyplinarne przeciwko obwinionemu powinno się zakończyć w terminie 6 miesięcy od daty jego wszczęcia.
2. Jeżeli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie dochodzenia dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny może postanowieniem zawiesić dochodzenie dyscyplinarne na czas trwania przeszkody. Od postanowienia o zawieszeniu przysługuje odwołanie.
3. Terminy dochodzenia dyscyplinarnego nie biegną w okresie zawieszenia dochodzenia dyscyplinarnego.

Rozdział V Dowody

§ 18

1. Sąd łowiecki lub rzecznik dyscyplinarny dopuszcza wszystkie dowody, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a w szczególności:
 - 1) dokumenty;
 - 2) przesłuchania świadków;

- 3) oględziny i dowody rzeczowe;
- 4) opinie biegłych.
2. Sąd łowiecki i rzecznik dyscyplinarny mają obowiązek uwzględniania i badania okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego. Nie dających się usunąć wątpliwości nie wolno rozstrzygać na niekorzyść obwinionego.

§ 19

Dowody przeprowadza się na wniosek stron lub z urzędu. We wniosku dowodowym strona winna wskazać konkretne źródło dowodowe, a także okoliczności, które mają być udowodnione.

§ 20

1. Wniosek dowodowy podlega oddaleniu jeżeli:
 - 1) przeprowadzenie dowodu jest niedopuszczalne lub nie da się go przeprowadzić;
 - 2) okoliczność, która ma być udowodniona jest już dostatecznie wyjaśniona zgodnie z wnioskiem lub jest nieistotna dla sprawy;
 - 3) wniosek dowodowy w oczywisty sposób zmierza do przedłużenia postępowania.
2. Oddalenie wniosku dowodowego następuje w formie postanowienia, od którego nie przysługuje odwołanie.

§ 21

1. Dokumentem jest każdy przedmiot, z którym związane jest określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mogącej mieć znaczenie prawne i znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.
2. Dowód z dokumentu przeprowadza się przez odczytanie jego treści i dołączenie do akt sprawy w oryginale lub odpisie.

§ 22

1. Świadkiem w postępowaniu dyscyplinarnym może być każda osoba.
2. Członkowie Zrzeszenia wezwani przez rzecznika dyscyplinarnego lub sąd łowiecki w charakterze świadków mają obowiązek organizacyjny stawienia się w oznaczonym miejscu i czasie oraz złożenia zeznań.
3. Świadek, który nie może stawić się we wskazanym czasie, powinien niezwłocznie zawiadomić o tym sąd lub rzecznika dyscyplinarnego.
4. Zeznanie świadka, za zgodą rzecznika dyscyplinarnego, może być zastąpione jego oświadczeniem lub innym pochodzącym od niego dokumentem.
5. Sąd może zlecić przesłuchanie świadka w ramach pomocy prawnej przez najbliższy jego miejsca zamieszkania sąd albo przesłuchać świadka przez wytypowanego sędziego w miejscu zamieszkania świadka. Przepis niniejszy stosuje się odpowiednio do rzeczników dyscyplinarnych.

6. Najbliżsi członkowie rodziny obwinionego tj. rodzice, dzieci, małżonek, rodzeństwo, powinowaty w tym samym stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca faktycznie we wspólnym pożyciu mają prawo odmówić złożenia zeznań. O prawie tym należy zainteresowanych pouczyć przed rozpoczęciem przesłuchania w sprawie.
7. Prawo do odmowy składania zeznań przysługuje również świadkowi, który w innym toczącym się postępowaniu obwiniony jest o współudział w przewinieniu łowieckim objętym postępowaniem. W przypadku skorzystania przez świadka z prawa do odmowy składania zeznań, sąd może ujawnić wyjaśnienia składane przez niego w charakterze obwinionego w innym postępowaniu.
8. Przed rozpoczęciem przesłuchania świadka uprzedza się go o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy.
9. W postępowaniu dyscyplinarnym świadek nie może ustanawiać pełnomocnika. Pełnomocnik lub inna osoba trzecia nie mogą być obecni podczas przesłuchania świadka, a wszelkie uwagi, zastrzeżenia lub oświadczenia składane przez te osoby nie podlegają ujawnieniu w protokole.
10. Osoba zobowiązana na mocy szczególnych przepisów ustawowych do zachowania tajemnicy państwowej, służbowej lub zawodowej może uchylić się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli odpowiedź mogłaby wiązać się z ujawnieniem tej tajemnicy.

§ 23

1. W razie potrzeby sąd lub rzecznik dyscyplinarny przeprowadza dowód z oględzin miejsca, rzeczy, osoby lub zwierzęcia.
2. Rzeczą jest każdy przedmiot, który jest nośnikiem śladów lub z racji swego istnienia, czy położenia sam jest śladem istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli przedmiot taki jest w dyspozycji członka Zrzeszenia, osoba ta zobowiązana jest do okazania tego przedmiotu sądowi łowieckiemu lub rzecznikowi dyscyplinarnemu.

§ 24

1. Jeżeli okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy wymagają dla ich interpretacji lub stwierdzenia wiadomości specjalnych, powołuje się biegłych lub zwraca o opinię do właściwych instytucji.
2. Biegły składa opinię na piśmie lub do protokołu. W przypadku dopuszczenia dowodu z opinii biegłego na wniosek strony, strona ta jest zobowiązana do wpłaty zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego we wskazanym terminie pod rygorem oddalenia wniosku. Za rzecznika dyscyplinarnego w postępowaniu przed Okręgowym Sądem Łowieckim zaliczka wypłacana jest ze środków właściwego zarządu okręgowego, a w postępowaniu odwoławczym przez Zarząd Główny.
3. W charakterze biegłych należy w miarę możliwości powoływać członków Zrzeszenia.
4. Biegły składa opinię na piśmie lub do protokołu.

§ 25

1. Wszelkie pisma przeznaczone dla uczestników postępowania doręcza się w taki sposób, by ich treść nie była dostępna osobom niepowołanym.
2. W zawiadomieniu lub wezwaniu należy podać w jakiej sprawie, w jakim charakterze, miejscu i czasie ma się stawić adresat, a także uprzedzić o skutkach niestawiennictwa.
3. Pisma doręcza się za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
4. W razie chwilowej nieobecności adresata w mieszkaniu, pismo może być doręczone dorosłemu domownikowi.
5. Pismo można również pozostawić osobie upoważnionej do odbioru korespondencji w miejscu stałego zatrudnienia adresata.
6. Osobom pozbawionym wolności doręcza się pismo za pośrednictwem administracji odpowiedniego zakładu.
7. Rzecznika dyscyplinarnego zawiadamia się o rozprawach i posiedzeniach przez doręczenie wykazu spraw, które mają być w danym dniu rozpoznane.
8. W razie odmowy przyjęcia pisma lub odmowy albo niemożności pokwitowania odbioru przez adresata i sporządzeniu przez doręczającego odpowiedniej wzmianki na zwrotnym potwierdzeniu odbioru, doręczenie uważa się za dokonane.
9. W szczególnych przypadkach można zawiadamiać lub wzywać osoby telefonicznie, drogą elektroniczną lub faxem, pozostawiając w aktach notatkę z podpisem osoby zawiadamiającej lub wzywającej.
10. Jeżeli strona, nie podając nowego adresu, zmieniła miejsce zamieszkania lub nie przebywa pod wskazanym przez siebie adresem, pismo wysłane pod tym adresem uważa się za doręczone.
11. W postępowaniu dyscyplinarnym należy unikać nadmiernego formalizmu. Jeżeli osoby wezwane przez rzecznika dyscyplinarnego złożą zeznania na piśmie i powiadomią go, że stawiają się w sądzie łowieckim, może on zrezygnować z ich przesłuchania. Rzecznik dyscyplinarny uprzedza osoby składające zeznania o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Należy dążyć, aby sprawa w miarę szybko znalazła się w sądzie łowieckim, a większość dowodów była przeprowadzona na rozprawie.

Rozdział VI Protokoły

§ 26

1. Z przebiegu dokonywanych czynności sąd łowiecki i rzecznik dyscyplinarny sporządzają protokoły lub notatki urzędowe.
2. Protokoły sporządza się z:
 - 1) przesłuchania obwinionego;
 - 2) przesłuchania świadków i biegłych;
 - 3) konfrontacji;
 - 4) oględzin;
 - 5) rozpraw;

- 6) posiedzeń.
3. Notatki urzędowe sporządza się z pozostałych zdarzeń, mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy lecz niewymagających formy protokołu.

§ 27

Protokół powinien zawierać:

- 1) oznaczenie sprawy oraz miejsce, datę i nazwę dokonywanej czynności;
- 2) nazwiska, imiona i adresy uczestników czynności ze wskazaniem charakteru, w jakim w czynności tej brali udział;
- 3) przebieg czynności;
- 4) możliwie dokładną treść zeznań osób przesłuchiowanych oraz treść wniosków i oświadczeń pozostałych uczestników czynności;
- 5) wydane postanowienia i zarządzenia.

§ 28

1. Protokół z czynności rzecznika dyscyplinarnego lub członka składu wyznaczonego do dokonania czynności spisuje dokonujący czynności lub wyznaczony protokolant, a podpisują wszyscy uczestnicy czynności. Jeżeli protokół sporządzono pismem ręcznym, do akt sprawy winien być załączony jego odpis w formie maszynopisu lub wydruku komputerowego.
2. Protokół z posiedzenia i rozprawy sporządza protokolant lub członek składu orzekającego, a podpisuje przewodniczący i sporządzający protokół.
3. Notatkę podpisuje osoba spisująca tę notatkę.

Rozdział VII Orzeczenia i postanowienia

§ 29

1. Rozstrzygnięcia sądów łowieckich kończące postępowanie po przeprowadzonej rozprawie lub wydane na wniosek złożony w trybie § 14 ust. 5 zapadają w formie orzeczeń, a w pozostałych przypadkach w formie postanowień.
2. Prezesi sądów i przewodniczący składów orzekających w kwestiach nie wymagających postanowienia wydają zarządzenia.

§ 30

1. Rzecznicy dyscyplinarni rozstrzygają sprawy w formie postanowień i zarządzeń.
2. Postanowienia wymagają: odmowa wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego, wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego, przedstawienie zarzutu, powołanie biegłego, umorzenie

dochodzenia dyscyplinarnego, przekazanie sprawy innemu rzecznikowi dyscyplinarnemu lub sądowi oraz inne przypadki wskazane w niniejszym regulaminie.

§ 31

Uzasadnienia wymagają postanowienia, od których przysługuje odwołanie i postanowienia kończące postępowanie.

§ 32

Sędzia, który przy głosowaniu nie zgodził się z większością, może przy podpisywaniu sentencji zgłosić zdanie odrębne i obowiązany jest uzasadnić je na piśmie przed podpisaniem uzasadnienia.

§ 33

1. Orzeczenia oraz postanowienia sądu łowieckiego zawierają:
 - 1) datę i miejsce wydania oraz wskazanie sądu orzekającego;
 - 2) nazwiska i imiona członków składu orzekającego;
 - 3) datę i miejsce rozpoznania sprawy;
 - 4) nazwiska i imiona rzecznika dyscyplinarnego i protokolanta;
 - 5) nazwiska i imiona obwinionych oraz nazwę ich kół lub wskazanie zarządu okręgowego Zrzeszenia, w którym zarejestrowany jest członek Zrzeszenia niestowarzyszony z kołem łowieckim;
 - 6) opis stawianego zarzutu z uwzględnieniem miejsca i czasu popełnienia przewinienia łowieckiego;
 - 7) kwalifikację prawną czynu;
 - 8) sentencję, podpisaną przez wszystkich członków składu orzekającego;
 - 9) uzasadnienie podpisane przez skład orzekający;
 - 10) pouczenie o środkach zaskarżenia orzeczenia lub postanowienia.
2. Sentencja orzeczenia zawiera rozstrzygnięcie sądu w przedmiocie winy, a w przypadku ukarania - opis czynu przypisanego obwinionemu ze wskazaniem czasu i miejsca jego popełnienia, kwalifikację prawną tego czynu, podstawę prawną skazania, wymiar kary oraz orzeczenie o kosztach postępowania.
3. Uzasadnienie orzeczenia zawiera:
 - 1) opis stanu faktycznego ustalonego przez sąd;
 - 2) wskazanie dowodów, na których oparł się sąd przy ustalaniu stanu faktycznego;
 - 3) wskazanie przyczyn dla których innym dowodom sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej;
 - 4) okoliczności, które miały wpływ na wymiar kary;
 - 5) ustosunkowanie się do wyroków i postanowień wydanych w postępowaniach karnych,
 - 6) okoliczności wskazujące zasadność rozstrzygnięcia o kosztach.

§ 34

1. Orzeczenia i postanowienia od których przysługuje środek odwoławczy doręcza się stronom za zwrotnym poświadczeniem odbioru.
2. O treści orzeczenia i postanowienia kończącego postępowanie zawiadamia się podmioty wskazane w § 13 ust. 1.

Rozdział VIII Postępowanie przed sądem pierwszej instancji

§ 35

1. Jeżeli wniosek oskarżycielski odpowiada warunkom formalnym prezes sądu zarządza jego doręczenie obwinionemu, wzywając do składania wniosków dowodowych w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.
2. W razie stwierdzenia, że akta sprawy nie zawierają wszystkich dokumentów niezbędnych dla rozpoznania sprawy, a uzupełnienie braków przez sąd połączone byłoby z nadmiernymi trudnościami, prezes sądu zwraca akta rzecznikowi dyscyplinarnemu, wzywając go do uzupełnienia braków w określonym terminie.

§ 36

Stwierdziwszy, że w sprawie zachodzą przesłanki wskazane w § 2 niniejszego Regulaminu, prezes kieruje sprawę na posiedzenie i zawiadamia o nim rzecznika dyscyplinarnego.

§ 37

1. W razie stwierdzenia, że w sprawie nie zachodzą przesłanki wymienione w § 35 ust. 2 lub § 36, prezes sądu niezwłocznie po otrzymaniu akt sprawy wraz z wnioskiem oskarżycielskim wydaje zarządzenie o przyjęciu sprawy do rozpoznania, wyznacza skład orzekający oraz przewodniczącego składu orzekającego i sędziego referenta. Jeżeli w zarządzeniu nie wskazano sędziego referenta przyjmuje się, iż jest nim przewodniczący składu orzekającego.
2. Niezwłocznie po wydaniu zarządzenia o przyjęciu sprawy do rozpoznania, nie później jednak niż w terminie 14 dni prezes sądu lub przewodniczący składu orzekającego, wyznacza termin rozprawy, na którą wzywa świadków oraz zawiadamia obwinionego i jego obrońcę, jeżeli został ustanowiony, oraz rzecznika dyscyplinarnego. Wraz z zawiadomieniem o rozprawie obwinionemu doręcza się odpis wniosku oskarżycielskiego i pouczeniem, o którym mowa w § 35 ust. 1 regulaminu.

3. Zawiadomienie o terminie rozprawy doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu oraz ustanowionemu obrońcy za potwierdzeniem odbioru najpóźniej na 7 dni przed terminem rozprawy.

§ 38

Rozprawa przed sądem łowieckim jest ustna i jawna dla członków Zrzeszenia. Obwiniony i świadkowie mogą jednak złożyć swoje wyjaśnienia lub zeznania na piśmie, które powinny być odczytane.

§ 39

Przewodniczący składu orzekającego wydaje wszelkie zarządzenia niezbędne dla utrzymania podczas rozprawy powagi, spokoju i porządku. Jeżeli zachowanie osób, obecnych na sali rozpraw uwłacza powadze sądu lub uniemożliwia sprawne i obiektywne rozpoznanie sprawy, sąd może postanowić o rozpoznaniu sprawy bez udziału publiczności.

§ 40

Przewodniczący składu orzekającego otwiera rozprawę, przedstawia skład orzekający i rzecznika dyscyplinarnego, sprawdza stawienie osób wezwanych na rozprawę, prawidłowość doręczenia wezwań osobom, które się nie stawiły oraz informuje o wnioskach, złożonych przez strony przed rozprawą.

§ 41

Nieusprawiedliwione niestawienie rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego, jego obrońcy lub świadków prawidłowo zawiadomionych lub wezwanych na rozprawę, nie wstrzymuje rozpoznania sprawy. Sąd może jednak uznać nieobecność za usprawiedliwioną i odroczyć rozprawę.

§ 42

1. W przypadku nieobecności obwinionego lub rzecznika dyscyplinarnego i braku dowodu powiadomienia ich we właściwym terminie o czasie i miejscu rozprawy - sąd odracza rozprawę.
2. Rozprawa może być prowadzona, jeżeli pomimo usprawiedliwionej nieobecności obwinionego lub braku wiadomości o doręczeniu mu zawiadomienia obecny na rozprawie obrońca wyrazi zgodę na kontynuowanie rozprawy, mając do tego pełnomocnictwo obwinionego.
3. Jeżeli obwiniony pozbawiony wolności nie może stawić się na rozprawę, sąd wzywa go do ustanowienia obrońcy. Jeżeli pomimo wezwania obwiniony nie ustanowi obrońcy, rozprawę można prowadzić.

4. W przypadku usprawiedliwionego niestawiennictwa obrońcy lub braku powiadomienia o czasie i miejscu rozprawy - rozprawa może być prowadzona, jeżeli obwiniony wyrazi na to zgodę.

§ 43

W razie niestawiennictwa świadka i braku jego zeznań na piśmie, sąd odracza rozprawę; jeżeli uzna, że okoliczności, które powinny być udowodnione zeznaniami tego świadka są istotne i dotychczas nie zostały należycie wyjaśnione.

§ 44

1. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny złożył wniosek określony w §14 ust. 5, a okoliczności czynu zarzuconego nie budzą wątpliwości i postawa obwinionego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte przez wymierzenie kary wnioskowanej przez rzecznika dyscyplinarnego, sprawę kieruje się na posiedzenie i powiadamia o jego terminie strony. Sąd orzeka po wysłuchaniu obecnych stron.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, rzecznik dyscyplinarny może złożyć także w toku rozprawy. O ile sąd łowiecki uzna, że spełnione są jego warunki może - za zgodą obwinionego - ograniczyć postępowanie dowodowe i wydać orzeczenie uwzględniające wniosek i jeżeli obwiniony wyrazi zgodę, a sąd łowiecki uzna, że spełnione są jego warunki, może ograniczyć postępowanie dowodowe i wydać orzeczenie uwzględniające wniosek.

§ 45

1. Przebiegiem rozprawy kieruje przewodniczący składu orzekającego. W szczególności:
 - 1) zarządza opuszczenie sali przez świadków;
 - 2) zarządza odczytanie wniosku oskarżycielskiego przez rzecznika dyscyplinarnego;
 - 3) udziela obwinionemu głosu dla złożenia wyjaśnień;
 - 4) przeprowadza postępowanie dowodowe:
 - a) kieruje przesłuchaniami świadków i biegłych oraz konfrontacjami;
 - b) odczytuje zeznania i wyjaśnienia złożone na piśmie oraz inne dokumenty;
 - c) okazuje dowody rzeczowe.
2. Członkowie składu orzekającego mogą zadawać pytania uczestnikom postępowania.
3. Strony mogą zadawać pytania świadkom i biegłym, składać oświadczenia odnośnie każdego dowodu oraz w miarę przeprowadzania dowodów zgłaszać nowe wnioski dowodowe.
4. W przypadku naruszenia przez obecnych na rozprawie powagi, spokoju lub porządku - przewodniczący składu orzekającego upomina ich, a w przypadkach rażących wydala ich z sali. Sąd może również wnieść wzmiankę do protokołu i przesłać wyciąg z protokołu rzecznikowi dyscyplinarnemu.

5. Uczestnicy postępowania zwracając się do Sądu stoją. Na stojąco wysłuchują również orzeczeń. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą przewodniczącego składu orzekającego, uczestnicy postępowania mogą zwracać się do sądu siedząc.

§ 46

1. Jeżeli przy rozpoznawaniu sprawy wyłoniło się zagadnienie wymagające wykładni prawa lub budzące poważne wątpliwości i mające znaczenie precedensowe, okręgowy sąd łowiecki może odroczyć rozpoznanie sprawy i przekazać zagadnienie do rozstrzygnięcia Głównemu Sądowi Łowieckiemu.
2. W innych przypadkach ze stosownym pytaniem występuje Prezes Głównego Sądu Łowieckiego lub Główny Rzecznik Dyscyplinarny.
3. Uchwała, zawierająca odpowiedź na pytanie prawne, zapada na posiedzeniu po wysłuchaniu stanowiska Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego. Po sporządzeniu jej uzasadnienia przekazuje się ją sądowi i Głównemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu. Wykładnia prawa i wskazówki zawarte w uchwale wiążą sąd w danej sprawie.
4. Główny Sąd Łowiecki może przekazać rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego powiększonemu składowi tego sądu lub podjąć ją w pełnym składzie.
5. Uchwała, o której mowa w ust. 3 powinna być podjęta nie później niż w okresie 3 miesięcy od daty wystąpienia o wykładnię prawa.
6. Odpis uchwały Prezes Głównego Sądu Łowieckiego może przesłać do wiadomości wszystkich okręgowych sądów łowieckich, rzeczników dyscyplinarnych, zarządów okręgowych Zrzeszenia.

§ 47

1. Postępowanie karne o czyny będące przewinieniami łowieckimi nie wstrzymuje postępowania przed sądami łowieckimi lub rzecznikami dyscyplinarnymi. W uzasadnionych przypadkach sąd lub rzecznik dyscyplinarny mogą jednak zawiesić postępowanie dyscyplinarne do czasu ukończenia postępowania karnego. Od postanowienia tego przysługuje odwołanie.
2. Dysponując materiałem zgromadzonym w sprawie karnej sąd łowiecki, uznając, że jest on wystarczający do orzeczenia co do istoty sprawy, może ograniczyć w stosownym zakresie postępowanie dowodowe.
3. Uniewinnienie obwinionego w postępowaniu karnym albo umorzenie postępowania nie wyklucza możliwości ukarania przez sąd łowiecki, przy czym sąd ten powinien ustosunkować się do orzeczenia kończącego postępowanie karne.
4. Ust. 2 stosuje się odpowiednio do rzeczników dyscyplinarnych.

§ 48

1. W przypadku, gdy materiał dowodowy uprawdopodobnia popełnienie przewinienia przez obwinionego, a z okoliczności sprawy wynika, że za czyn ten może zostać orzeczona kara

zawieszenia w prawach członka Zrzeszenia lub wykluczenia z Zrzeszenia, sąd na wniosek rzecznika dyscyplinarnego może postanowieniem zawiesić obwinionego w pełnieniu funkcji w organie Zrzeszenia lub koła, lub w prawach członka Zrzeszenia do czasu prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego.

2. Osoby zawieszone w prawach członka Zrzeszenia na podstawie postanowienia określonego w ust. 1 zobowiązane są do złożenia legitymacji Zrzeszenia we właściwym zarządzie okręgowym Zrzeszenia do depozytu w terminie 14 dni od dnia doręczenia im odpisu postanowienia.
3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, sąd może wydać na rozprawie lub posiedzeniu. Odpis doręcza się obwinionemu i przesyła do wykonania właściwemu zarządowi okręgowemu Zrzeszenia, a także zarządom kół łowieckich, których członkiem jest obwiniony.
4. Od postanowienia wydanego na podstawie ust. 1 przysługuje odwołanie. Obwiniony może w każdym czasie złożyć do sądu, który wydał postanowienie, wniosek o uchylenie postanowienia o zawieszeniu w pełnieniu funkcji w organie Zrzeszenia lub koła, lub prawach członka Zrzeszenia.
5. Zawieszenie trwa 6 miesięcy od dnia wydania postanowienia i złożenia legitymacji. W przypadku braku złożenia legitymacji zgodnie z ust. 2, zawieszenie ulega przedłużeniu o czas do chwili złożenia legitymacji. Zawieszenie może zostać przedłużone na dalszy czas oznaczony. Postanowienie w tym przedmiocie wydaje sąd pierwszej instancji lub Główny Sąd Łowiecki, jeżeli sprawa toczy się przed tym sądem. Od postanowienia przysługuje odwołanie.
6. Postanowienia, o których mowa w ust 1 i 5, są natychmiast wykonalne. Odwołania złożone od tych postanowień nie wstrzymują ich wykonania.
7. Przepis § 67 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 49

1. Po zakończeniu postępowania dowodowego przewodniczący składu orzekającego udziela głosu obecnemu na sali rzecznikowi dyscyplinarnemu, obrońcy i obwinionemu, a następnie po naradzie sądu ogłasza sporządzoną na piśmie sentencję orzeczenia, po czym przewodniczący składu lub wyznaczony przez niego sędzia referent podaje ustne motywy orzeczenia.
2. W sprawach zawiłych sąd może odroczyć ogłoszenie orzeczenia o 14 dni, podając czas i miejsce ogłoszenia.
3. Na naradzie składu orzekającego poprzedzającej wydanie orzeczenia, są obecni tylko sędziowie, a za zgodą przewodniczącego może być obecny również protokolant.
4. Sąd uwzględnia orzeczone wcześniej wobec obwinionego sankcje porządkowe.
5. Orzeczenie kończące postępowanie rozstrzyga o kosztach postępowania.
6. Sąd uzasadnia orzeczenie z urzędu. Uzasadnienie orzeczenia powinno być sporządzone w terminie 30 dni od daty ogłoszenia.

Rozdział IX Postępowanie odwoławcze

§ 50

1. Odwołanie, o którym mowa w art. 35m ustawy Prawo łowieckie wnosi się za pośrednictwem sądu pierwszej instancji. Sąd postanowieniem odmówi przyjęcia odwołania złożonego po terminie, bądź z innych przyczyn niedopuszczalnego. Od postanowienia tego przysługuje odwołanie.
2. Odwołanie złożone w terminie 14 dni w urzędzie pocztowym lub wniesione do niewłaściwego sądu lub organu Zrzeszenia uważa się za wniesione we właściwym terminie - decyduje data stempla pocztowego lub adnotacja organu Zrzeszenia o wpłynięciu pisma.
3. Sąd łowiecki lub inny organ Zrzeszenia, niewłaściwie złożone odwołanie, zobowiązane są przekazać niezwłocznie sądowi właściwemu do rozpoznania sprawy.

§ 51

1. Orzeczenia i postanowienia nie-zaskarżone w terminie są prawomocne.
2. Orzeczenia i postanowienia wydane w postępowaniu odwoławczym są prawomocne z chwilą ogłoszenia.

§ 52

1. Sąd pierwszej instancji może, na wniosek uprawnionego, przywrócić termin do wniesienia odwołania, niezachowany z przyczyn od niego niezależnych.
2. Wniosek o przywrócenie terminu wraz ze wskazaniem przyczyn jego niezachowania, należy wnieść w terminie 7 dni od ustania przeszkody do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie. Łącznie z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania należy wnieść odwołanie.
3. Od postanowienia o odmowie przywrócenia terminu służy odwołanie.

§ 53

1. Prezes sądu pierwszej instancji po stwierdzeniu, że odwołanie obrońcy lub obwinionego zostało wniesione z zachowaniem terminu zarządzeniem przyjmuje odwołanie i przesyła je wraz z aktami, nie później niż w terminie 7 dni, Głównemu Sądowi Łowieckiemu.
2. Jeżeli odwołanie wniósł rzecznik dyscyplinarny, prezes sądu pierwszej instancji doręcza odpis odwołania obwinionemu. Jeżeli odwołanie wniósł obwiniony - prezes powiadamia o tym rzecznika dyscyplinarnego.

§ 54

1. Odwołanie od orzeczeń i postanowień okręgowego sądu łowieckiego rozpoznaje Główny Sąd Łowiecki w składzie: przewodniczący i 2 sędziów, a odwołanie od orzeczenia Głównego Sądu Łowieckiego jako sądu pierwszej instancji - Główny Sąd Łowiecki w powiększonym pięcioosobowym składzie.
2. W rozpoznaniu odwołania nie mogą brać udziału sędziowie, którzy brali udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia lub postanowienia.

§ 55

Główny Sąd Łowiecki rozpatruje odwołania od postanowień na posiedzeniu, natomiast odwołania od orzeczeń na rozprawie.

§ 56

1. Prezes Głównego Sądu Łowieckiego wyznacza skład orzekający, referenta sprawy oraz termin rozprawy lub posiedzenia.
2. O terminie rozprawy zawiadamia się Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, obwinionego i jego obrońcę nie później niż na 14 dni przed rozprawą.
3. O terminie posiedzenia zawiadamia się Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego nie później niż na 7 dni przed terminem posiedzenia.
4. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

§ 57

1. Po stwierdzeniu braku przeszkód do przeprowadzenia rozprawy przewodniczący składu orzekającego udziela głosu sędziemu - referentowi, który na podstawie akt przedstawia stan sprawy w niezbędnym zakresie. Na zgodny wniosek stron można zrezygnować z referatu. Następnie przewodniczący składu orzekającego udziela głosu stronie, która wniosła odwołanie, po czym udziela głosu stronie przeciwnej. Jeżeli odwołanie wniosły obie strony, w pierwszej kolejności udziela głosu stronie, której odwołanie jest dalej idące.
2. Odwołanie może być cofnięte przez stronę, która je wniosła.
3. Główny Sąd Łowiecki nie może przeprowadzać postępowania dowodowego co do istoty sprawy. W wyjątkowych wypadkach, uznając potrzebę uzupełnienia przewodu sądowego, może przeprowadzić dowód bezpośrednio na rozprawie, jeżeli przyczyni się to do przyspieszenia postępowania, a nie jest konieczne przeprowadzenie przewodu na nowo w całości lub znacznej części.

4. Uzupełniając postępowanie dowodowe sąd dokonuje przesłuchania świadka, ujawnia dokument lub dokonuje oględzin dowodu rzeczowego bezpośrednio na rozprawie, za pośrednictwem sędziego wyznaczonego ze składu orzekającego bądź w drodze pomocy prawnej.
5. Do rozprawy przed Głównym Sądem Łowieckim stosuje się przepisy Rozdziału VIII z uwzględnieniem zmian wskazanych w ust. 3 i 4.

§ 58

1. Główny Sąd Łowiecki utrzymuje zaskarżone orzeczenie lub postanowienie w mocy, zmienia je, uchyla w całości lub w części i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania. Sąd nie może skazać obwinionego, który był uniewinniony przez sąd pierwszej instancji.
2. Główny Sąd Łowiecki uchyla lub zmienia zaskarżone orzeczenie lub postanowienie w przypadku:
 - 1) obrazy przepisów prawa łowieckiego bądź uchwał organów Zrzeszenia;
 - 2) błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia lub postanowienia, jeśli mógł on mieć wpływ na ich treść;
 - 3) obrazy przepisów niniejszego regulaminu, jeżeli mogła ona mieć istotny wpływ na treść orzeczenia lub postanowienia.
 - 4) niewspółmiernej kary;
3. W przypadku uchylenia orzeczenia lub postanowienia Główny Sąd Łowiecki przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji w innym składzie lub innemu równorzędnemu sądowi łowieckiemu.

§ 59

1. Niezależnie od granic środka odwoławczego Główny Sąd Łowiecki umarza postępowanie na posiedzeniu, o ile zachodzą przesłanki wskazane w § 2.
2. Niezależnie od granic środka odwoławczego Główny Sąd Łowiecki uchyla orzeczenie lub postanowienie, jeżeli:
 - 1) w wydaniu orzeczenia brała udział osoba nieupoważniona do orzekania lub podlegająca wyłączeniu;
 - 2) wydał go sąd niewłaściwy lub nienależycie obsadzony;
 - 3) orzeczono o karze nieznaney ustawie Prawo łowieckie.

§ 60

1. Główny Sąd Łowiecki nie może uchylić ani zmienić orzeczenia lub postanowienia na niekorzyść obwinionego, jeżeli rzecznik dyscyplinarny nie wniósł odwołania na jego niekorzyść.
2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Główny Sąd Łowiecki może uchylić lub zmienić orzeczenie i postanowienie zaskarżone na niekorzyść obwinionego - na korzyść obwinionego, który nie złożył odwołania.

§ 61

1. Po zakończeniu postępowania Główny Sąd Łowiecki zwraca bezzwłocznie akta sądowi pierwszej instancji lub w przypadku odwołania się strony postępowania od orzeczenia Głównego Sądu Łowieckiego do sądu powszechnego przekazuje akta do właściwego sądu.
2. W swoich aktach Główny Sąd Łowiecki zachowuje odpisy wydanych orzeczeń, postanowień kończących postępowanie oraz odpowiedzi udzielonych na stawiane mu pytania prawne.
3. Wskazania zawarte w orzeczeniach i postanowieniach Głównego Sądu Łowieckiego wiążą sąd pierwszej instancji przy ponownym rozpoznawaniu sprawy.

§ 62

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy postępowanie dowodowe ponawia się tylko w miarę potrzeby i wskazań Głównego Sądu Łowieckiego.

Rozdział X Nadzór

§ 63

1. Główny Sąd Łowiecki sprawuje nadzór nad okręgowymi sądami łowieckimi.
2. W zakresie orzecznictwa nadzór ten polega na:
 - 1) rozpoznawaniu odwołań;
 - 2) udzielaniu odpowiedzi na pytania prawne;
 - 3) rozpoznawaniu wniosków o wznowienie postępowania.
3. W zakresie administracji sądowej oraz pracy sekretariatów nadzór ten polega na:
 - 1) kontroli szybkości postępowań;
 - 2) kontroli terminowości wyznaczania rozpraw i sporządzania uzasadnień;
 - 3) kontroli terminowości wysyłania stronom wezwań i innych dokumentów;
 - 4) udzielaniu stosownego instruktażu i poleceń;
 - 5) kontroli dokumentacji sądowej.

§ 64

1. Główny Rzecznik Dyscyplinarny i jego zastępcy sprawują nadzór nad działalnością okręgowych rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców. W ramach czynności nadzorczych są uprawnieni do:
 - 1) wydania postanowienia o wyłączeniu okręgowego rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcy;

- 2) przekazania sprawy do wybranego okręgowego rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcy;
 - 3) zlecenia okręgowemu rzecznikowi dyscyplinarnemu lub jego zastępcy przeprowadzenia czynności wyjaśniających lub wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego;
 - 4) przekazania sprawy pomiędzy okręgowymi rzecznikami dyscyplinarnymi i ich zastępcami;
 - 5) przejęcia sprawy od okręgowego rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcy do osobistego prowadzenia;
 - 6) zlecenia okręgowemu rzecznikowi dyscyplinarnemu lub jego zastępcy czynności w ramach prowadzonej sprawy;
 - 7) zlecenia okręgowemu rzecznikowi dyscyplinarnemu lub jego zastępcy przekazania akt sprawy;
 - 8) objęcia bezpośrednim nadzorem dochodzenia dyscyplinarnego prowadzonego przez okręgowego rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcę;
 - 9) zgłoszenia uczestnictwa w czynnościach dokonywanych przez okręgowego rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcę bądź przejęcia ich prowadzenia.
2. Główny Rzecznik Dyscyplinarny jest uprawniony do przeprowadzania czynności nadzorczych określonych w ust. 1 w stosunku do swoich zastępców.
 3. Główny Rzecznik Dyscyplinarny lub jego zastępcy mogą wszcząć dochodzenie dyscyplinarne w każdej sprawie, jeżeli wcześniej nie wszczął go okręgowy rzecznik dyscyplinarny lub zastępca okręgowego rzecznika dyscyplinarnego.

§ 65

1. Główny Rzecznik Dyscyplinarny w trybie nadzoru może uchylić prawomocne postanowienie okręgowego rzecznika dyscyplinarnego: o odmowie wszczęcia postępowania, umorzeniu dochodzenia, jeżeli postanowienie to nie zostało zaskarżone do sądu.
2. Postanowienia, o których mowa w ust. 1 na niekorzyść sprawcy mogą być zmienione jedynie w ciągu 12 miesięcy od daty ich uprawomocnienia.

§ 66

1. Okręgowi rzecznicy dyscyplinarni sprawują nadzór nad:
 - 1) wykonywaniem przez zarządy okręgowe Zrzeszenia, zarządy kół oraz obwinionych orzeczeń i postanowień wydanych w trybie niniejszego regulaminu;
 - 2) wymierzaniem przez zarządy kół, a wobec członków Zrzeszenia niestowarzyszonych w kołach łowieckich - przez zarządy okręgowe Zrzeszenia sankcji porządkowych przewidzianych w statucie Zrzeszenia.

2. Przewodniczący właściwego miejscowo zarządu okręgowego Zrzeszenia zobowiązany jest w terminie 14 dni powiadomić okręgowego rzecznika dyscyplinarnego o wykonaniu kary zawieszenia w prawach członka Zrzeszenia lub wykluczenia ze Zrzeszenia.

Rozdział XI Wykonanie orzeczeń

§ 67

1. Orzeczenia i postanowienia podlegają wykonaniu z chwilą uprawomocnienia się o ile niniejszy regulamin nie stanowi inaczej.
2. Osoby ukarane karą zawieszenia w prawach członka Zrzeszenia zobowiązane są do złożenia legitymacji Zrzeszenia we właściwym zarządzie okręgowym Zrzeszenia do depozytu niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia lub postanowienia.
3. Wykonywanie orzeczonej kary zawieszenia w prawach członka Zrzeszenia, o ile sąd nie orzekł inaczej biegnie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, nie wcześniej jednak, niż od chwili złożenia legitymacji Zrzeszenia do zarządu okręgowego Zrzeszenia do depozytu.
4. W przypadku, gdy wobec obwinionego wydano postanowienie o zawieszeniu w prawach członka Zrzeszenia, w trybie § 48 niniejszego regulaminu, sąd zalicza okres rzeczywistego zawieszenia na poczet kary, wskazując dzień, od którego okres ten jest liczony.
5. Prawomocne orzeczenia lub postanowienia wykonuje właściwy zarząd okręgowy Zrzeszenia.

§ 68

1. Prawomocne orzeczenia kończące postępowanie i postanowienia o zawieszeniu w prawach członka Zrzeszenia, wydane w trybie § 48 niniejszego regulaminu, przesyła do wykonania sąd pierwszej instancji, powiadamiając o tym właściwego okręgowego rzecznika dyscyplinarnego.
2. Odpisy orzeczeń, o których mowa w ust. 1 przesyła się do wykonania zarządowi okręgowemu Zrzeszenia, w którym zarejestrowany jest ukarany bądź obwiniony oraz zarządom kół łowieckich, do których osoba ta należy.

§ 69

1. Dane o karalności łowieckiej przechowywane są w Głównym Sądzie Łowieckim.
2. W karcie ewidencyjnej wpisuje się:
 - 1) numer sprawy dyscyplinarnej sądu pierwszej instancji;
 - 2) nazwę sądu, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji;
 - 3) datę wydania prawomocnego orzeczenia;
 - 4) kwalifikację prawną i opis przypisanego czynu;
 - 5) wymierzoną karę.

3. W przypadku zatarcia ukarania z kart ewidencyjnych członka Zrzeszenia wykreśla się zapisy, o których mowa w ust. 2.

Rozdział XII Koszty postępowania

§ 70

1. Wydatki związane z postępowaniem dyscyplinarnym spisuje się na załączonej do akt sprawy karcie wydatków w miarę ich ponoszenia
2. Do wydatków związanych z postępowaniem dyscyplinarnym zalicza się w szczególności koszty z tytułu :
 - 1) doręczenia wezwań i innych pism,
 - 2) przejazdów rzecznika dyscyplinarnego lub sędziów i innych osób z powodu czynności postępowania,
 - 3) należności świadków, biegłych i tłumaczy,
3. Świadkom i biegłym wezwanym przez sąd lub rzecznika dyscyplinarnego, zwraca się na ich żądanie koszty przejazdu najniższą klasą najtańszego publicznego środka lokomocji.
4. Niezależnie od kosztów wymienionych w ust. 3 biegłym zwraca się na ich żądanie również wydatki rzeczywiście poniesione - udokumentowane - w związku ze sporządzeniem opinii oraz przyznaje na ich żądanie wynagrodzenie.
5. Wypłaty kwot wskazanych w ust. 3 i 4 dokonuje zarząd okręgowy PZŁ właściwy ze względu na siedzibę organu wzywającego, na podstawie zarządzenia sądu łowieckiego lub rzecznika dyscyplinarnego.

§ 71

1. Koszty przejazdu świadków i biegłych, którzy stawili się przed sądem lub rzecznikiem dyscyplinarnym na wniosek obwinionego ponosi obwiniony.
2. Wszystkie koszty związane z postępowaniem dyscyplinarnym ponosi ukarany.
3. W przypadku przekazania sprawy do rozpoznania sądowi lub rzecznikowi dyscyplinarnemu innemu, niż wynikałoby to z przepisów o właściwości miejscowej, obwiniony ponosi koszty wymienione w ust. 1 tylko w wysokości kosztów przejazdu do siedziby organu zgodnie z § 6 niniejszego regulaminu.

§ 72

1. Rozpatrując sprawę w drugiej instancji Główny Sąd Łowiecki może zwolnić obwinionego w całości lub z części kosztów orzeczonych przez sąd pierwszej instancji.
2. W przypadku prawomocnego uniewinnienia lub umorzenia postępowania dyscyplinarnego koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Polski Związek Łowiecki. Koszty

postępowania przed Sądem I instancji wypłacane są ze środków w dyspozycji zarządu okręgowego, a koszty postępowania przed Głównym Sądem Łowieckim ze środków Zarządu Głównego.

3. Koszty ustanowienia obrońcy ponosi obwiniony.

§ 73

1. W uzasadnionych przypadkach sąd łowiecki może zwolnić obwinionego, na jego wniosek, od kosztów w całości lub części.
2. W przypadku, gdy wniosek, o którym mowa w ust. 1 złożony zostanie w odwołaniu lub po wydaniu orzeczenia przez sąd łowiecki pierwszej instancji lecz przed jego uprawomocnieniem się, wniosek rozpatruje na posiedzeniu przed skierowaniem sprawy do sądu drugiej instancji, sąd pierwszej instancji.
3. Od postanowienia w sprawie zwolnienia od kosztów stronie służy odwołanie.

Rozdział XIII Archiwizacja akt

§ 74

1. Akta prawomocnie zakończonych postępowań archiwizują:
 - 1) Zarząd Główny Zrzeszenia w odniesieniu do akt - Głównego Sądu Łowieckiego i Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego;
 - 2) zarządy okręgowe Zrzeszenia - w odniesieniu do akt okręgowych sądów łowieckich i okręgowych rzeczników dyscyplinarnych.
2. Akta spraw zakończonych przechowywane są w archiwum do chwili zatarcia ukarania, a następnie podlegają zniszczeniu.

Prezes Naczelnej Rady Łowieckiej
Marcin Możdżonek